nieuws

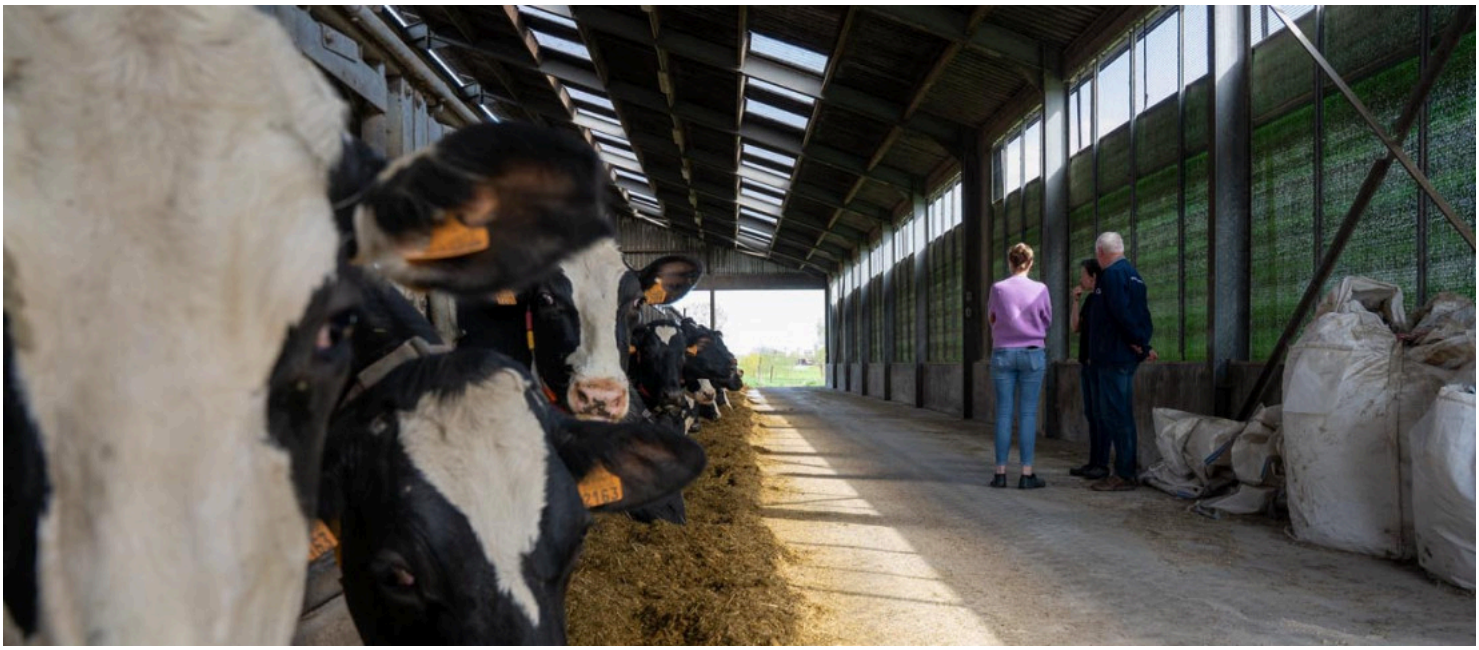
ILVO stelt nieuwe toekomstbestendige melkveebedrijfsconcepten voor

nieuws

Hoe kunnen individuele melkveebedrijven hun toekomst beschermen in de veranderende context die zich aandient? In opdracht van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) werkte het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) twee vernieuwende melkveehouderijconcepten uit. Bij de nieuwe concepten blijft het voor de boer rendabel en maatschappelijk relevant en worden naast de inkomsten uit melk ook nog andere verdienmodellen aangeboord. “Haalbaar en het kan financieel aantrekkelijke cijfers opleveren”, luidt het. De twee concepten kregen de naam 'melkveehoutboer' en 'melkveestromenboer' mee.

5 JUNI 2024

Lees meer over:
diversificatie
agroforestry
melkvee
onderzoek

De Vlaamse melkveehouderij staat voor enkele concrete uitdagingen in de nabije toekomst. “Het areaal beschikbaar voor voedselproductie zal de komende 20 jaar verder afnemen omwille van een doorzettend patroon van ruimtelijke versnippering in Vlaanderen en de hoge competitie om grond”, haalt ILVO als uitdaging aan. “Daarnaast zal het Vlaams beleid door de verdere klimaatverandering de melkveehouderij meer duwen richting een klimaatrobuuster productiesysteem met minder geproduceerde broeikasgassen en zullen veehouders klimaatadaptief moeten zijn om rendabel te blijven.” Verder benoemt het onderzoekscentrum nog de stijgende aandacht voor dierenwelzijn, het biodiversiteitsverlies en het beleid rond de eiwittransitie dat een toenemende productie en consumptie van niet-dierlijke eiwitbronnen stimuleert. “Tot slot zal Europa waarschijnlijk meer inzetten op voedselzekerheid en interne voedselproductie waarbij ze af willen van onze afhankelijkheid van geïmporteerde soja”, aldus ILVO.
Toen VLM aanklopte met de vraag hoe melkveehouders in deze optiek hun toekomst kunnen waarborgen, onderzochten ILVO-landbouweconomen en -melkveespecialisten een toekomst in het geval van een ‘business-as-usual’-scenario. Daarbij bleven alle melkveehouderijen hetzelfde gespecialiseerde pad bewandelen zoals in 2023 werd gedaan. “In dat scenario zagen we positieve evoluties maar ook risico’s”, klinkt het. “Zo valt in de nabije toekomst zeker nog veel te verwachten van sensortechnologie en genetica. Hierdoor is in het afgelopen decennium bijvoorbeeld de melkproductiviteit per koe al ferm gestegen.” De aanhoudende

nieuws

EU-landbouwtop in Genk pleit voor minder afhankelijkheid van buitenlandse eiwitbronnen

9 APRIL 2024

schaalvergroting zou zich in dit scenario doorzetten met meer koeien per bedrijf, maar minder bedrijven in totaal aangezien niet iedereen een opvolger heeft. “De dynamiek van grote nieuwe investeringen zou in dit model ook aanwezig blijven”, zegt Bart Sonck, hoofd dierlijk onderzoek ILVO. “Maar tegelijk staat het quasi vast dat de melkveestapel in zijn geheel niet verder stijgt, misschien zelfs daalt, wegens de hoge milieu- en klimaatopgaven en de blijvend volatiele prijsontwikkeling op de wereldmarkt.

Omdat de economische onzekerheden de winstgevendheid onder druk zetten, is voor een aantal Vlaamse veehouders deze Business-As-Usual (BAU) logica in de toekomst niet de meest voordelige optie. Het team, dat onder meer uit ILVO- en WUR-onderzoekers bestond, vertrok in een tweede fase daarom van de hypothese van een dierreductie van 15 procent om te komen tot de vooropgestelde emissiereductie. Uit dit scenario werd gekeken hoe die vrijgekomen grond en arbeidsuren ingevuld zouden kunnen worden. Bij het onderzoek werden telkens ruimtelijke planners, economen, ecologen, experten en melkveehouders betrokken. ILVO rekende uiteindelijk twee scenario’s door op zowel economisch, ruimtelijk als maatschappelijk vlak. Eén ervan werd ook op ecologisch vlak doorgerekend.

Melkveehoutboer

Eén van de twee alternatieve melkveehouderijconcepten die ILVO naar voren schuift is dat van de ‘melkveehoutboer’. De melkveehoutboer zou in de nabije toekomst agroforestry en een eigen eiwitproductie op het melkveebedrijf toepassen. De bomen en struiken die noten, fruit, hout maar ook extra biodiversiteit leveren, zouden op de permanente graslanden en op de akkerlandpercelen geplant kunnen worden. De graasweiden en de koepaden erheen zouden daarbij worden afgeboord met voederbomen waarvan de dieren rechtstreeks kunnen eten voor hun vezel- en eiwitinname, en voor mineralen en tannines. In de rotatie van maïs en gras zou ook eiwitrijke veldbonen worden toegevoegd als extra gewas. Deze bonen kunnen soja vervangen als eiwitcomponent in het krachtvoer. Snoeihout zou dan weer als strooiselmateriaal een deel van de onderhoudskosten dekken. Op deze manier heeft de stal nu meer ruimte per koe en kunnen stierenkalveren langer blijven waardoor ze duurder verkocht kunnen worden.

“De simulatie wijst uit dat de overstap naar agroforestry en eigen eiwitproductie een veelbelovende en rendabele strategie kan zijn voor melkveebedrijven”, aldus ILVO. “Naast de economische voordelen zijn er niet-becijferde ecologische voordelen, zoals natuurlijke plaagbestrijding, biodiversiteitsbehoud en koolstofopslag.” Naast een daling van het gebruik van water en fossiele grondstoffen zou onder meer ook de broeikasgasuitstoot met 22 procent dalen, los van het extra mitigerend effect van de bovengrondse en ondergrondse opslag van koolstof.

duiding

“Na officiële Europese goedkeuring kan renure snel geïmplementeerd worden”

28 MAART 2024

Melkveestromenboer

Het concept van de melkveestromenboer zou 15 procent van de vrijgekomen productiemiddelen besteden aan de opwaardering van reststromen. Dit zou resulteren in een beter gesloten kringloop van de voedingsproductie. In een nieuwbouwsituatie zou de stal een demontabele, low cost, serre-achtige stal worden zodat er in veranderende tijden ook naar plantaardige productie kan overgeschakeld worden. In de stal zou een systeem geïnstalleerd worden die een type van renure kan leveren en een pocketvergister die biogas produceert. Het biogas zou dan vooral benut worden voor de mechanisatie op het erf. Het restant zou ter plekke omgezet worden naar elektriciteit en warmte in een WKK (warmtekrachtkoppeling-installatie). De ligruimte voor de koeien zou niet uit beton bestaan maar uit een dikke absorberende laag zaagsel en strooisel, die na verteren als koolstofrijke stalmest gebruikt kan worden. Tot slot zouden ook extra hoeveelheden eiwithoudende gewassen als haver en soja worden geteeld, ter productie van plantaardige zuivelalternatieven. De reststromen gaan als voeder naar de koeien.

“Dit concept creëert meerwaarde uit reststromen zoals mest en ammoniakemissie door er brandstof, elektriciteit of renure van te maken. Ook werkt het mee aan de eiwittransitie”, concludeert ILVO. “Dit is haalbaar, maar vergt flinke startinvesteringen, zo blijkt uit het kosten-batenplaatje. De ecologische doorrekening kon nog niet correct gebeuren doordat de rekenfactoren voor de nieuwe technologieën zoals de renure-toepassing op het veld momenteel ontbreken.”

Toekomst

“De innovatieve melkveehouderijconcepten bieden aanknopingspunten aan voor een toekomstgerichte melkveehouderij in Vlaanderen”, concludeert ILVO. “De onderzoekers en betrokken stakeholders hebben alvast de mogelijke rollen van de verschillende actoren geconcretiseerd, als mogelijke basis voor een heus plan van aanpak.” Daarbij heeft de overheid nog een grote rol te spelen. Zo zou renure eerst erkend moeten worden als kunstmestvervanger, moet er ook meer zorg voor ruimte in de bossenstrategie zijn, zou er ook een verdienmodel rond koolstofopslag in de bodem moeten komen en zou de overheid incentives moeten creëren om diesel te vervangen door biogas in de sector.
Verder roept ILVO ook de landbouworganisaties en ketenpartners op om langjarige experimenten rond zo’n nieuwe praktijken te helpen ondersteunen en een prijsgarantiesysteem voor voorlopers uit te werken. Tot slot hebben de projectonderzoekers ook nog een boodschap voor de landbouwers: "durf out-of-the-box te denken en sprongen te wagen".

Het onderzoeksproject ‘Innovatieve Melkveehouderij Concepten’ wordt op 7 juni 2024 in Gent voorgesteld, tijdens een interactieve studiedag met de sector en stakeholders. Wil je er nog bij zijn? Dat kan na een seintje via greet.riebbels@ilvo.vlaanderen.be.

Uitgelicht

ILVO lanceert tips voor zuiverdere landbouw

nieuws

Even goed boeren met zo min mogelijk schadelijke stoffen, dat is de uitdaging voor vele landbouwers. Onderzoekscentrum ILVO lanceert 16 aanbevelingen om antibioticagebruik en…

22 MEI 2024

Lees meer

Bron: Eigen berichtgeving

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada